

ROEPING

HET AVONTUUR VAN ELKE CHRISTEN

Brief aan jonge mensen

Jongeren- en roepingenpastoraal Vlaanderen

Inhoud

Ken je dat gevoel...	3
A mystery call	5
God houdt van je	9
God spreekt	11
Wie antwoordt?	15
Help, wat moet ik doen?	19
Een eerste stap: erkennen	21
Een tweede stap: interpreteren	22
De derde stap: een beslissing nemen	26
Hoe begin je daar nu aan?	31
De Kerk als context	34
Welke weg?	37
Gehuwd of ongehuwd	37
Wat met een priester- of diakenroeping?	39
De eigenheid van religieuze geloften	40
Alles of niets?	45
Eindnoten	48

Ken je dat gevoel...

Ken je dat gevoel dat je gedreven bezig bent en iemand aan je mouw trekt? Je wil niet gestoord worden en je schudt die hand weg met een achteloos gebaar. Maar die ander laat zich niet wegsturen en blijft aan je mouw trekken. Tot je toch even kijkt wat er nu zo bijzonder is. Om dan te ontdekken dat het best de moeite waard is en zelfs nog boeiender dan die toffe dingen waar je zo in verdiept was...

Leef jij je leven van elke dag, maar stel je je vragen over je toekomst? Denk jij er soms over na hoe jouw leven later zal zijn? En wat je ervan wil maken? Dat heeft alles te maken met 'roeping'. Ja, dat is een moeilijk woord. Te zwaar op de hand? Te religieus? Niets voor jou, denk je? Toch wel. Iedereen wordt geroepen op een of andere manier. Elke mens wordt geroepen om Gods liefde te ontdekken en te beleven, ook als hij niet gelooft of niet gelooft dat God hem roept. Een roeping ervaren betekent dan ook niet meteen dat je moet intreden in een kloostergemeenschap of een abdij, of dat je priester moet worden: dat is een wijdverspreid misverstand. Dat zijn wel enkele van de mogelijke wegen waartoe God een mens kan uitnodigen. De hamvraag is natuurlijk welke weg de jouwe is.

Wil je graag huwen of liever alleen door het leven gaan? Kunstenaar of bankier worden? Op welke manier en in welke omgeving kan jij jouw talenten het best ontplooiën? Het is zoals met planten. De ene plant gedijt het best in een vochtige jungle, de andere in de droge woestijn.

Sommige hebben een beschut plekje uit de wind en in de schaduw nodig, andere bloeien pas rijkelijk in volle zon.

In dit boekje richten we ons tot jou, jongere tussen zeventien en vijfendertig jaar, en ruimer tot al wie jongeren een warm hart toedragen. Je mag gelovig zijn of zoekend. Dat maakt niet uit. We willen je graag laten kennismaken met de betekenis van roeping.

Een woordje uitleg ...

A mystery call

Roeping is een ruim begrip. Dat blijkt meteen uit de verwantschap met het woord 'beroep'. Leerkrachten geven gepassioneerd les, verpleegkundigen verzorgen hun patiënten met hart en ziel, politici en ontwikkelingshulpers zetten zich gedreven in voor een meer rechtvaardige samenleving ... Talloze be-roeps-krachten gaan dag in dag uit toegewijd aan de slag. Een roeping leidt je dus even goed naar een brouseziekenhuis, een parlement of een abdij.

5

Roeping is een typische menselijke ervaring en heeft alles te maken met wat je van je leven wil maken: met je levensproject. Het gaat over een antwoord zoeken op een dubbele vraag. Enerzijds: *wie ben ik?* Of met andere woorden: de vraag naar je identiteit. *Wie wil ik worden, voor wie of wat wil ik leven?* En anderzijds: *van wie ben ik?* Dat is de vraag naar je relatie(s): met wie wil ik door het leven gaan, en in welke sociale omgeving? Het is niet altijd zo eenvoudig om dat op het spoor te komen. Je zal nooit honderd procent zeker kunnen zijn van een roeping. Bovendien weet je maar dat je geroepen wordt door op die roepstem of dat appel in te gaan. Op een bepaald moment, als je voldoende signalen hebt, zal je je kans moeten wagen, in het besef dat je je toch nog kan vergissen.

Roeping begint met iets dat jou aanspreekt en appelleert om erop in te gaan. Die aanspreking plaatst je in een soort gehoor-zaam leven, in de zin dat je zelf graag aan dat appel gehoor wil geven, precies omdat het

jou aanspreekt en boeit, en niet omdat het van buitenaf opgedrongen wordt. Gehoor geven aan die roepstem is niets anders dan op zoek gaan naar jouw diepste geluk. Hoe je dat doet, is aan jou. Ieder voor zich moet zelf uitzoeken waar hij of zij best wortel schiet en wat zijn of haar ding is, want dat hangt samen met jouw karakter en jouw persoonlijkheid, en niet enkel met wat anderen voor jou dromen of van jou verwachten.

ZACHTJES

Ik werk als pastoraal werkster in Antwerpen-Noord. Ik ontmoet veel dak- en thuislozen, mensen met verslaving, mensen zonder papieren. Voor hen en met hen werken is een wezenlijk deel van mijn werk. Ik geloof dat God me daartoe geroepen heeft. Al vele jaren is het alsof God mij zachtjes stuurt. Ik heb allerlei wegen verkend vooraleer ik in het pastorale werk belandde. Daar zaten waanzinnig leuke uitdagingen tussen. Toch miste ik steeds iets. Met mijn hart en verstand wist ik wel dat die paden niet de juiste keuzes waren. Alsof God tegen mij zei: "Dat is best fijn wat je nu doet, maar jouw taak ligt eigenlijk elders." Het duurde even voor ik echt durfde te luisteren naar die stem en erop durfde te antwoorden. Vandaag vind ik het soms nog moeilijk, maar toch durf ik ervoor te gaan. Ik sta er niet alleen voor. Ik werk samen met toffe en ervaren collega's. En God is er toch ook nog! Als God roept, mogen we erop vertrouwen dat Hij ons ook zal bijstaan om die roeping waar te maken.

Saskia van den Kieboom, pastoraal werkster

Maar wat is dat dan voor iets dat jou roept? Twee elementen spreken jou vooral aan: de hele werkelijkheid, en de mens. De werkelijkheid rondom je vraagt om verkend te worden. Zo ervaart iemand het bijvoorbeeld als een roeping om astronoom te worden. Een leerkracht voelt zich geroepen om jongeren te vormen. Een kunstenaar voelt een ongebreidelde drang om te experimenteren en te scheppen. Een sportvrouw geeft alles om het beste uit zichzelf te halen ...

Ook mensen appelleren je voortdurend. Denk aan iemand die je aanspreekt en op wie je verliefd wordt. Er is geen verklaring voor. Of stel dat je kinderen krijgt: zij maken je tot ouder. Zieke mensen verlangen naar iemand die hen nabij is. Vluchtelingen vragen om opgevangen en onthaald te worden. Mensen met een beperking roepen je op om verder te kijken dan die beperking en oog te hebben voor hun talenten ...

Rest de vraag of het enkel jouw innerlijke stem is die jou doorheen de werkelijkheid en de mens aanspreekt, dan wel of daar doorheen echt iemand jou toespreekt en roept. Met deze vraag stemmen we af op een andere golfengte. Tot nog toe hadden we het over roeping als een universeel menselijk gegeven. Nu stellen we de vraag naar de religieuze betekenis van roeping. Of het nu daadwerkelijk God is die ons roept, kan je nooit bewijzen. Je kan dus niet aantonen: degene die roept, is God. Maar het omgekeerde geldt wel. Als je aan een gelovige vraagt: "Wie is die God van je, waar ervaar je Hem?", dan kan zij of hij nauwelijks een beter antwoord bedenken dan dit: "God is: degene die mij roept." Wat dat betekent, diepen we uit in de volgende hoofdstukken.

God houdt van je

God houdt van je. God houdt van iedereen. Wij zijn allen kinderen van God. Voor christenen begint alles met Gods liefde. Christenen geloven dat Iemand elk van ons op een of andere manier bemint en tot zich roept en dat die Iemand God is. Elke mens beleeft het avontuur van Gods liefde, eenvoudigweg omdat je er anders niet zou zijn.

Die overtuiging is de basis van ons geloof: God is daar, en Hij is er voor ons. Hij heeft het beste met ons voor. Hij wil ons tot het volle leven brengen, dat het leven met Hem is. En in die richting roept Hij ons vooruit. Gods liefde is eerst. Je hoeft die niet te verdienen, ze is er eenvoudigweg. Je hoeft geen bergen geld te verdienen of tien op tien te halen op je rapport. God verlangt evenmin dat je een topmodel bent. Hij wil wel in het bovenste schuifje liggen bij jou. Een andere plek interesseert Hem niet. En dat is verstaanbaar. Van je lief of je partner verdraag je veel, zelfs diens kleine kantjes, maar niet dat je niet op de eerste plek komt in zijn of haar leven. En omgekeerd.

Kortom, jij bent er omdat God jou graag ziet. Dat God van je houdt, betekent dat Hij niet liever heeft dan dat jouw leven een leven in liefde zou zijn. In die roeping – die je van Godswege ontvangt – is je leven tegelijk een gave en een opdracht. Je krijgt het, en toch heb je nog alles waar te maken. Want alle wegen liggen nog open. Het is immers aan jou om zelf uit te zoeken hoe God jou geschapen heeft om het

best lief te hebben, of anders gezegd, waartoe jij geroepen wordt. Je wordt uitgenodigd en je bent vrij om te gehoor-zamen: aan je diepste verlangen, aan je roeping, aan God.

IEDER ZIJN TALENT

Als zeventienjarige had ik het moeilijk om een studiekeuze te maken. Ik besloot geneeskunde te studeren, toen al met de bedoeling om in de derde wereld aan de slag te gaan. Het leek mij een ideale manier om echt iets goeds te doen voor mensen die in armoede leven en die veel minder kansen krijgen dan wij. Ik wist helemaal niet hoe dat zou verlopen, want ik was toen nog nooit buiten Europa op reis geweest en ik had er ook geen flauw benul van wat het inhoudt om je als arts in de derde wereld in te zetten. Het studeren vlotte goed en ik specialiseerde me in oogheekunde. En zoals gepland, vertrok ik onmiddellijk na mijn studies naar Afrika en begon ik er als oogarts te werken. Vandaag, veertien jaar later, doe ik dat nog steeds met evenveel goesting en gedrevenheid. Inmiddels heb ik begrepen dat dat mijn roeping is. Ik voel me gelukkig in wat ik doe. Ik ben ervan overtuigd dat ik via mijn beroep veel mensen gelukkig kan maken. Ik geloof dat het Gods wil is dat we onze talenten ontwikkelen en gebruiken in dienst van onze naaste.

Piet Noë, oogarts in Rwanda

God spreekt

Als je een keuze moet maken, raden mensen je vaak aan om de stem van je geweten te volgen. In je geweten spreek je met jezelf, wik en weeg je. Die 'stem' verwijst opnieuw naar 'roeping'. Wil je van je leven iets maken dat de moeite waard is, dan probeer je best die stem te volgen. Christenen geloven dat in die stem iemand tot ons spreekt en die Iemand God is. Maar hoe weet je nu dat God spreekt? Of anders gezegd, hoe weet je dat je je niets inbeeldt?

11

Zoiets 'weet' je nooit. Anders hoefde je niet te geloven ... Geloven doe je uit vrije wil. Dat geldt trouwens ook in relaties tussen mensen: je moet geloven of erop vertrouwen dat je lief van je houdt, want dat zal je nooit 'weten'. Zo is het ook in de relatie met God. Een voorbeeld. Wanneer iemand als gelovige in een kerk komt en bidt, ervaart zij of hij niets anders dan een atheïst die in diezelfde kerk binnenstapt en eenzelfde rust over zich voelt neerdalen. Je kan de atheïst niet verplichten om te geloven dat God daar aanwezig is, je kan het evenmin bewijzen. De gelovige echter ervaart de rust die beiden ervaren, als vol van Gods aanwezigheid. Zij of hij wil God daar aanwezig weten. Geloof is met andere woorden geen talent dat aan de *happy few* gegeven is en aan anderen niet. Het is een spel van vrijheid van de mens en geschenk van God.

Wat God dan zegt, weerklinkt in een notendop reeds in de naam die God zichzelf geeft: 'Ik ben er' en 'Ik ben er voor jou'. Dat zijn de twee oevers waartussen de naam van God zijn bedding vindt. In die enkele woorden openbaart God wie Hij is. Als we dat in verstaanbare taal omzetten, wordt het meteen helder. Wat heb je nodig om van een liefdesrelatie te kunnen spreken? Dat er iemand is en dat die persoon er voor jou is. Die liefde laat God ons ervaren in wat de Bijbel Gods *spreken* noemt.

VOOR ALTJD

Het gebeurt gewoon. Twee mensen leren elkaar kennen, worden dolverliefd en beslissen om voor altijd bij elkaar te blijven ... Gods zegen hierover sterkte onze keuze. Hoewel we die term zelf spontaan niet gebruikten, herkennen we dit als een geroepen worden tot elkaar. De liefde die wij voor elkaar voelen roept ons op om uit onszelf te treden en ons tot elkaar te wenden. Een zorgende liefde waarvoor we gekozen hebben, maar die ons toch ook te boven gaat. Een liefde waaruit ons kindje werd geboren. Het roept ons op om er elke dag te zijn, belangeloos, helemaal, zonder voorwaarden ... Deze oneindige liefde is de rode draad in Jezus' leven. Hij inspireert ons en roept ons elke dag op om in ons gezin en daarbuiten deze liefde waar te maken.

Gertjan en Hanne Monteyne-Van Gils

Dat blijkt uit het taalgebruik in de Bijbel. Waarmee begint de schepping? God sprak, en er was.² Zijn spreken roept dingen in het bestaan. Zo vergaat het elk van ons. Zoals je lief van jou een ander en nieuw mens maakt, zo doet Gods liefde jou in wezen 'er zijn'. God houdt van je en zodoende maakt Hij van jou niet alleen een ander en nieuw mens, maar ben je er eenvoudigweg. Gods spreken roept de mens in het bestaan. En daar blijft het niet bij. Gods spreken gaat verder. Hij spreekt in de schepping, in de profeten, in Jezus ... Het evangelie volgens Johannes vangt aan met deze erg plechtige woorden: "In het begin was het Woord en het woord was bij God en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is. (...) Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond."³

Gods spreken is dus veel meer dan enkel de rijke tekst van de Bijbel. Gods spreken is geen eenmalig gebeuren dat zich tweeduizend jaar geleden voltrok. God is niet de horlogemaker die aan het begin der tijden de wereld in elkaar heeft gestoken en nu alles op zijn beloop laat. Nee, Hij is er voortdurend mee bezig. God spreekt ook vandaag, hier en nu.

Je kan God het best vergelijken met een kunstenaar. Hij herschikt, vindt uit en legt samen. Hij 'creëert' een kunstwerk, zoals de artiest scheidt. Of zoals ouders leven voortbrengen en het grootbrengen. God is dat in de meest radicale vorm. Hij is de grootste artiest of de meest ouderlijke ouder.

Meteen wordt duidelijk dat in onze roeping verleden en toekomst samenvloeien in het heden als Gods gave aan ons. Je wordt hier en nu geroepen, maar die roeping komt voort uit wie je bent en wat je leven heeft vormgegeven, en richt zich op wat je van je leven wil maken. Zo doet roeping je 'worden wie je bent' en ten diepste ook wil zijn.

Wie antwoordt?

Wie deze goddelijke roepstem hoort en erop wil antwoorden, kan zich gelovig noemen. Het ochtendgebed van de joden opent met een Bijbelse oproep: 'Luister Israël!'⁴ Luisteren naar iemand heeft meerdere betekenissen: aandachtig horen om te verstaan wat de ander zegt en iets te weten te komen. Maar ook gehoor geven, gehoorzamen: ver-staan betekent anders in het leven gaan staan vanuit wat je hoorde.

15

Het is niet eenvoudig om in onze hedendaagse samenleving te leven in het perspectief van een roeping. Vandaag worden we door de samenleving met haar vele prikkels al gauw wat 'verdoofd', zodat we niet echt kunnen luisteren. We horen de roepstem niet en blijven in het nu-moment hangen. Dat voert ons op termijn enkel naar een leven zonder diepere betekenis en een beangstigende leegte. Wie echter leert luisteren, komt voor verrassingen te staan die hem of haar uitdagen. Ingaan op je roeping is in feite een uiterst boeiende en avontuurlijke ontdekkingstocht.

Iemand die gehoor geeft aan zijn roeping en op weg gaat, zegt vaak: 'Ik weet niet wat het zal geven. Ik zie wel wat er op mij afkomt.' Je weet niet helemaal waarheen het zal leiden. Dat ontdek je pas door erop in te gaan. Het is het stuur van je leven loslaten en uit handen geven aan God. Dat uit handen geven is net geloven. En daarin sta je er nooit alleen voor. God is er en Hij is er voor jou. Tegelijk ben jij het wel die

iets van je leven moet proberen te maken. Het is dus niet de bedoeling dat je lijdzaam toekijkt, ondergaat en alles op zijn beloop laat.

De bekende monnik Enzo Bianchi stelt dat iedere mens van zijn leven een kunstwerk moet proberen te maken. Aan een kunstwerk werk je eerst hard, om vervolgens een stap achteruit te zetten en te kijken 'wat het geeft'. Gelovigen zullen dat doen in antwoord op God die hen graag ziet en hen aanspreekt. En dat zal in de eerste plaats een dankend antwoord zijn. Gods liefde voor jou is immers eerst, een aanbod. In een dankende reactie daarop, wil jij God terug beminnen met heel je hart en je naaste beminnen als jezelf.

16

God geeft je daartoe duizend kansen en oneindig veel meer. Hij blijft altijd van je houden. Eens je meer definitieve keuzes gemaakt hebt, ga je op die hoofdweg verder, en dienen zich nieuwe keuzes aan. Als je gehuwd bent en je ontdekt nadien het geloof, betekent dat daarom niet dat je priester of religieus had moeten worden. Het is essentieel te leren onderscheiden of uitklaren welke weg het best bij jou past. We komen daar verder op terug.

Natuurlijk zou je je antwoord op die roepstem kunnen uitstellen. Als God toch duizend keer roept, waarom zou je je dan niet nog even blijven amuseren te midden van al die verleidelijke prikkels rondom je, vooraleer je gehoor geeft aan die roepstem en de weg naar het volle leven inslaat? De heilige Augustinus heeft jaren zo geleefd. Hij was een echte twijfelaar en voelde zich bijvoorbeeld weinig aangetrokken tot een celibatair leven waartoe God hem leek te roepen. Daarom dudde hij zijn roeping voor zich uit. Maar waarom zou je genoeg nemen met een middelmatig leven, als jouw roeping je leven net zinvoller maakt? 'Ja, maar ik wil nog zoveel doen', werpen jongeren vaak op. Toch zal je op een bepaald moment moeten kiezen om niet te blijven hangen in een onbeslistheid die uiteindelijk een doodlopend straatje wordt. Wie 'het' vindt en kiest, zegt naderhand vaak: 'Had ik maar eerder...' Zoals Augustinus aan God zegt: 'Veel te laat heb ik je lief gekregen...'

En ja, soms vergis je je wel eens en kies je een verkeerde weg. Of bak je er niet veel van. Dat betekent evenwel niet het einde van je roeping. Het is niet omdat het fout loopt in je huwelijk dat God niets meer met jou te maken wil hebben. Ook dan blijft Hij van je houden en je verder tot zich roepen. Roeping blijft overigens altijd zoeken en vinden. Geen enkele mens kan helemaal zuiver in zijn roeping staan.

Wie niet gelooft, kan nog wel voor zichzelf een roeping kiezen of vinden, wat onze cultuur ook erkent (en waarachter voor gelovigen Gods roeping kan schuilgaan). Zo'n aan zichzelf toegekende roeping zal wel iets voorlopigs in zich blijven dragen. Vermits je ze aan jezelf gegeven hebt, kan je ze ook veranderen of terugtrekken. Je wil bijvoorbeeld acteur worden, tot je meer zin hebt om kok te worden. Je wil met persoon x door het leven gaan, tot je merkt dat je je helemaal moet geven aan de ander en dat je jezelf niet kan ontplooien zoals je wil. Een dergelijke roeping, waarvan ikzelf de bron ben, ligt als het ware stroomafwaarts van mezelf. Een roeping stroomopwaarts van mezelf is radicaler: zij hangt niet langer af van mij, maar 'overstijgt' mij en plaatst mij in een radicale gehoorzaamheid aan wie mij voorafgaat.

17

Het verschil wordt het duidelijkst wanneer je roeping je doet lijden ... Denk aan een talentvol man, wiens echtgenote ziek wordt. Hij geeft zijn carrière op om zijn zieke echtgenote te verzorgen. Zijn leven lijkt verschrompeld tot de zorg voor zijn vrouw, maar is wellicht in de ogen van God, die hem roept tot de liefde, het volste leven. Of kijk naar pater Damiaan die naar Molokai trok om de melaatsen te verzorgen. Bij hem vallen roeping en geluk als zelfontplooiing niet langer samen. Damiaans geluk lag in zijn gehoorzaamheid aan God, stroomopwaarts van zichzelf, en in het zijn waar hij 'moest' zijn. Met dit soort gehoorzaamheid aan roeping stroomopwaarts van het eigen ik heeft onze samenleving het veel moeilijker.

STRALEN

In mijn tienerjaren keek ik op naar mensen die het gemaakt hadden in hun leven. Ook ik wilde iets realiseren. Maar wat? Een eigen zaak beginnen? Toen ik zeventien jaar was, begon ik hieraan te twifelen. Was het dat wat ik echt wilde? Waren er geen belangrijkere dingen om mij voor in te zetten? Dingen die meer betekenis hebben voor mezelf en anderen? Tot dan speelde het geloof geen rol van betekenis in mijn leven. Toen kwamen op een onverklaarbare wijze de figuur van Jezus en zijn boodschap meer en meer op de voorgrond te staan. Die boodschap trok mij aan. Wat hij te vertellen had, wilde ik doorgeven aan anderen. Ik was ervan overtuigd dat de wereld er beter uit zou zien als mensen zouden leven zoals hij het vraagt. En dat je het verschil kunt maken door je leven daaraan te wijden. Ik had het geluk enkele gelovigen te ontmoeten die dat uitstraalden. Ze hadden iets bijzonders: ze straalden rust en geluk uit. Dat wilde ik ook. Zo voelde ik mij geroepen om ten dienste van anderen priester te worden. Als priester probeer ik iets van Jezus' boodschap door te geven door met jongeren en volwassenen op weg te gaan. Tot op de dag van vandaag ben ik mij ervan bewust dat ik deel mag uitmaken van het avontuur van God met mensen. En dat geeft me kracht.

Jan Philippe, priester

Help, wat moet ik doen?

Als je voelt dat er aan jouw mouw getrokken wordt, wat moet je dan doen? En hoe weet je dat je de beste of de juiste keuze maakt? Een roeping blijft een zoektocht. Gods wil vernemen blijft altijd meer zoeken dan vinden. Gods roepen valt bovendien niet zomaar eenduidig te interpreteren voor ons. Hij blijft immers een Mysterie dat ons te boven gaat. Het is geen stem uit de hemel die je op een bepaald moment hoort en die jou duidelijk zegt wat te doen. Je zal bijgevolg nooit honderd procent zekerheid verwerven over welke weg de jouwe is. Dat is zo voor elke mens, gelovig of niet.

19

Ondertussen zijn er wel een aantal middelen die je helpen. Het belangrijkste hulpmiddel is de persoon van Jezus, van wie het Evangelie ons leert dat God Hem aanspreekt. Hij toont ons hoe je het best aanpakt om te leven in verbondenheid met die onzichtbare en ongreijpbare God. Jezus is zo verbonden met God dat Hij ons God zelf leert kennen. Hij is zo verbonden met God dat er tussen beiden geen afstand meer is. 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien'⁵, zegt Hij in het Johannesevangelie. Met andere woorden: wil je God zien, kijk dan naar Jezus. Het is in het kijken naar Jezus dat je beetje bij beetje gelijkvormig wordt aan Hem. Niemand wordt helemaal zoals Jezus. De ene zal wat meer Jezus bij de zieken zijn, een ander Jezus bij de armen, een derde Jezus in discussie met de Farizeeërs en een vierde Jezus 's nachts alleen in gebed op de berg. Vanuit die vertrouwdheid

met Jezus kan je stilaan keuzes leren maken: waar verlang ik Jezus te volgen? Wat zou Hij doen als hij in mijn schoenen stond?

Jezus leren we kennen in de Bijbel, in het bijzonder in het Evangelie ontmoeten we Hem.

God spreekt echter niet alleen in de Bijbel en in Jezus – al blijven die richtinggevend –, maar ook op vele andere plaatsen en wijzen: in de traditie van de Kerk (bijvoorbeeld in de figuur van pater Damiaan en andere heiligen), in haar leer, in de sacramenten, in de liturgie, maar ook in je geweten, in jouw omgeving en in je eigen levenservaring doorheen gevoelens, verlangens, beelden, voornemens, een programma op televisie over ontwikkelingshulp, een voorzichtige vraag van de pastoor of leraar, een uitspraak van een tochtgenoot die blijft nazinderen, een jongen of een meisje door wie je je erg ‘aangesproken’ voelt...

20

Kortom, God spreekt tot jou van binnenuit, vanuit jouw hart, maar ook van buitenaf, doorheen al wat op jouw weg komt in de concrete werkelijkheid. Het maakt allemaal deel uit van de symfonie van Gods spreken. Stel dat je werkloos bent en je hebt een gezin te onderhouden, dan hoef je niet lang na te denken over wat jouw eerste roeping inhoudt. Dan probeer je best zo snel mogelijk aan een baan te geraken.

Om je roeping op het spoor te komen, is ‘onderscheiden’ een aangewezen weg. Want wat God van jou vraagt, is niet hetzelfde als wat Hij aan mij vraagt. Om te zoeken naar wat God van ons verlangt, duidt paus Franciscus drie soorten van ‘onderscheiding’ aan. Het *onderscheiden van de tekenen van de tijd* tracht de werking van de Geest in de wereld op het spoor te komen. De *morele onderscheiding* helpt dan weer het onderscheid te maken tussen goed en kwaad. Dat lijkt op het eerste gezicht vanzelfsprekend, maar het is vaak minder makkelijk dan we denken. De *geestelijke onderscheiding* gaat op zoek naar wat God wil van mij. Het is het persoonlijke zoeken naar mijn weg

binnen de vele goede en minder goede wegen die er zijn. Je roeping op het spoor te komen, betekent ze geleidelijk gaan 'onderscheiden' in het vele dat op je afkomt. Daarin spreekt Gods Geest jou aan. Op welke manier kan jij jouw talenten het best ontwikkelen? Het maken van een fundamentele levenskeuze, namelijk het zoeken naar je levensstaat (zie verder), neemt hier een bijzondere plaats in.

We gaan wat verder in op die derde soort, de 'geestelijke onderscheiding'. Wat is onderscheiden? Onderscheiden is op zoek gaan naar Gods aanwezigheid en zijn wil voor ons en de wereld, om ons in staat te stellen Jezus te volgen. Dat is complex en vraagt tijd. Je stelt jezelf de vraag: 'Waar is God aan het werk, in mij en rond mij?'. Het is als reizen op een kompas met drie naalden. Je weet pas welke richting je best uitgaat als alle naalden in dezelfde richting wijzen. Met de naald van je verstand bekijk je rationeel alle kanten van de keuze: wat zijn de mogelijkheden, de voor- en nadelen, wat 'kan' en wat 'kan niet'? Met de naald van je hart peil je welke gevoelens iets bij je oproept, positief of negatief, en wat jou energie geeft. De derde – spirituele – naald wordt geleid door de Bron van die energie. Deze maakt zich bekend in de stilte van het gebed, waar je je relatie met God het diepst beleeft. Aan jou om 'gehoorzaam' te zijn. Om die stem te leren horen en er gehoor aan te geven. Als je dit op een diepere manier wil doen, is iemand die je vertrouwt, met wie je je zoeken bespreekt, vaak een grote hulp. In zo een proces van onderscheiding kan je drie fasen onderkennen, die in praktijk evenwel niet duidelijk af te bakenen zijn: erkennen, interpreteren en kiezen.

21

Een eerste stap: **erkennen**

Erkennen houdt in dat je alles wat in je leven voorvalt, gevoelens, voornemens of gedachten, mensen die je ontmoet of opmerkingen die je hoort of leest, aandachtig beluistert en nagaat of deze jou slechts oppervlakkig dan wel dieper aanspreken. Of ze je ook op lange termijn gelukkig maken. Of ze je uiteindelijk achterlaten met een zweem van

droefheid of lusteloosheid dan wel of ze je juist voeden en voortstuwen. Kortom, of ze je gelukkig maken, niet in de zin van hiep-hiep-hoera-gejubel, maar wel omdat ze van jou een beter mens maken. En dat kan ogenschijnlijk zelfs tegenstrijdig worden. Zoals reeds aangegeven, van pater Damiaan kan je nauwelijks zeggen dat hij het geluk heeft nagejaagd, wel dat hij een diep verlangen heeft gevolgd. Dat diepe verlangen is het sleutelwoord van roeping. God wil het beste voor ons allen, wat we ten diepste verlangen: wat een geluk! Dit dient wel onderscheiden te worden van je behoeftes, je goesting of je drang naar zelfontplooiing, waarbij je steeds gefocust blijft op jezelf. Kenmerkend voor roeping is het opgevorderd worden voor de ander. Maar juist daarin vind je zin.

22

Op zoek gaan naar dat diepste verlangen is geen romantische *feelgood* movie. Integendeel, we moeten er ons bewust van zijn dat ons hart verdeeld is. Erkennen houdt ook in dat we onze kleine kantjes, onze tekortkomingen en onze 'zonden' moeten ontmaskeren. En dat is niet altijd makkelijk, want vaak lijkt iets op het eerste gezicht leuk, maar blijft dat niet duren en zal dat jou op lange termijn niet gelukkig maken. En omgekeerd zal iets wat ogenschijnlijk minder aantrekkelijk is, soms wel naar meer volheid van leven leiden. Als je al enkele dagen aan het blokken bent bijvoorbeeld omdat je morgen een examen moet afleggen, heb je ongetwijfeld meer zin om 's avonds ontspannen in de zetel te hangen en naar een film te kijken dan om nog eens je cursus door te nemen. Toch studeer je verder, omdat je het diepere verlangen koestert om een goed examen af te leggen. Erkennen is het ontwaren van de passies die in jouw hart wonen en je bewust worden: waar vind je jezelf? Waar verlies je jezelf?

Een tweede stap: interpreteren

In een volgende fase moet je deze wirwar van gevoelens die je zojuist onderscheiden hebt, leren interpreteren en duiden. Sommige keuzes ogen op het eerste gezicht heel aantrekkelijk, maar van een mooie

SPRANKELTJES HOOP

Mijn inzet voor jongeren vindt zijn oorsprong in de jeugdbeweging. Als zeventienjarige ontdekte ik er de rijkdom van het anders-zijn en de moed die het vraagt om als 'andere' een plaats te veroveren in onze samenleving. Het onrecht dat ik er vaak ervoer, kreeg een plaats in mijn gebed en sterkte mij in mijn roeping om het te bestrijden. Bij de Chiro besloten we ooit om ons best te doen om minstens drie kinderen uit zogeheten 'moeilijke' gezinnen een jaar lang te laten meedoen én om ze ook mee te krijgen op kamp. Dat was een nobel idee, maar we moesten hard werken aan de groeps sfeer. Uiteindelijk lukte het ons. Ik voelde vooral warmte en dankbaarheid naar God om ons in deze keuze te sterken. Na mijn studies maatschappelijk werk wist ik het zeker: ik wil er staan voor mensen die het niet gemakkelijk hebben. Dat is mijn ding! Dat is mijn roeping! Zo belandde ik in De Takel, een werk van Don Bosco voor jongeren en hun gezin in complexe situaties en vaak in kansarmoede. Het is niet altijd eenvoudig, maar mijn geloof in God en in de mens geven mij de kracht om er elke dag opnieuw voor te gaan, net als de mensen met wie ik samenwerk. Gods nabijheid is sterk voelbaar in het leren oog hebben voor de sprankeltjes hoop die mensen in moeilijke levensomstandigheden vooruithelpen. Dat zien maakt het ook de moeite waard. Deze roeping heeft mij en mijn echtgenoot Johan ook gesterkt en geleid in de uitbouw van ons gezin.

Kristine Decroos, jeugdwerkster

tafel kan je niet eten. Dus moet je verder kijken om te achterhalen wat er achter de verleidelijke façade verborgen zit en of dat jou echt voedsel geeft.

Om te leren stilstaan bij je ervaringen, is het terugkijken belangrijker dan het moment zelf. Als je terugblijkt op de ervaring, na-denkt, weet je vaak beter wat ze met je gedaan heeft en of de nasmaak lekker was. Heb je iets fantastisch meegemaakt, maar blijft het haken achteraf? Wees dan op je hoede, want het kan uiteindelijk leiden tot leegte. Omgekeerd is het mogelijk dat het ervaren je zwaar viel onderweg (zoals blokken, een instrument oefenen, een zieke nabij zijn ...), maar dat je je achteraf voelt groeien in hoop, geloof en liefde. Een goede tip om in deze wirwar van tegenstrijdigheden het noorden niet te verliezen, is steeds de horizon voor ogen te houden waar je heen wil, namelijk het volle geluk dat je dichterbij God en bij jezelf brengt.

24

Als het een troost kan zijn: grote heiligen hebben hetzelfde meegemaakt. De heilige Franciscus van Assisi tastte evenzeer lange tijd in het duister. Thuis heeft hij alles wat zijn hartje begeert. Zijn vader heeft een carrière voor hem uitgestippeld. Franciscus hoeft zich enkel te focussen op zijn studies en met een schitterend rapport naar huis te komen. Dat komt jou misschien wel bekend voor? Op een dag ontmoet Franciscus na een riddergevecht een melaatse op zijn weg. Die ontmoeting keert zijn leven ondersteboven. Al wat hij in zijn leven niet wil zien en wegduwt, dringt plots in alle hevigheid naar voren. Al wat hij prijst en nastreeft in de voetsporen van zijn vader, blijkt plots hol. Zelf zegt hij daarover: 'Wat bitter smaakte, wordt zoet. Wat zoet was, wordt bitter.' Heel zijn waardenschaal ligt overhoop. Hij weet het niet meer. Hij doolt rond, hij tast af, hij heeft geen plan meer, hij ziet zijn weg niet meer ... Tot hij in de kerk van San Damiano belandt en wanhopig aan Jezus op het kruis vraagt: 'Jij daar, die in het licht woont waar ik niet bij kan, help me om te zien waar ik loop.'

Zo verging het ook de heilige Ignatius van Loyola. Als rijke jongeling wordt hij op zijn ziekbed heen en weer geslingerd tussen fantasieren over een ridderleven, en zich inleven in de enige twee boeken die hij ter beschikking heeft, en waarin hij dus veel leest: een leven van Jezus en een bundel heiligenverhalen. Na een tijd merkt hij dat beide soorten dagdromen hem in hun ban kunnen houden, maar dat de ene hem nogal leeg achterlaat, terwijl de andere hem met diepere vreugde vervult, ook nog als hij uit zijn dagdroom ontwaakt. Zo komt hij op het spoor van zijn roeping.

Het is goed om te beseffen dat niemand dat proces op zijn eentje hoeft door te maken. Je kan beter iemand in vertrouwen nemen, een 'begeleid(st)er' of tochtgenoot op je zoektocht. Dat kan een vriend(in) zijn of eerder een buitenstaander die je vertrouwt. Zij of hij heeft best al wat menselijke en gelovige ervaring en wijsheid opgebouwd. De steun die zij of hij kan bieden valt niet te onderschatten. Tegelijk dien je goed te beseffen dat een begeleid(st)er nooit een beslissing kan nemen in jouw plaats. Hij of zij is een soort klankbord, dat de zaken helderder maakt voor jou, maar kan nooit in jouw schoenen gaan staan. Een voorbeeld maakt dit duidelijk. Twee geliefden die in het huwelijksbootje stappen, hebben steun aan elkaar en bepalen onderling in welke richting ze roeien. Vanop de kant kan een begeleider interessante en nuttige aanwijzingen geven, omdat hij wat meer afstand en daardoor overzicht heeft. Toch zal hij nooit zelf de roeispanen ter hand kunnen nemen. Hij zit immers niet in het bootje.

Meteen wordt duidelijk dat onderscheiden niet enkel een inwendig proces is, dat zich louter voltrekt op basis van mijn gevoelens of fantasieën, maar steeds ook een uitwendige dimensie heeft en moet rekening houden met de concrete mogelijkheden en noden in het hier en nu. Op dit niveau situeert zich ook het luisteren naar wat de kerkgemeenschap van je vraagt.

De oefening in onderscheiden wordt zo steeds een combinatie van het kijken naar Jezus, en het kijken naar je eigen leven langs binnen (je verlangen) en langs buiten (wat op je afkomt). Deze twee, de Bijbel en je leven, voeden ook je gebed.

De derde stap: een beslissing nemen

Uiteindelijk moet je op een bepaald ogenblik een keuze maken. Dat is de derde stap. Sommigen schuiven dit moment voortdurend voor zich uit, uit angst zich te vergissen. Zo geraken ze volledig verlamd. Wie niet kiest, heeft echter zeker verloren... Anderen maken zich sterk de oefening van de onderscheiding te kunnen overslaan en expliciteren meteen duidelijk welk pad ze willen nemen. Uitzonderlijk kan iemand inderdaad, heel plotseling of eigenlijk al altijd, goed weten wat zijn roeping is. Zo een houding kan echter evenzeer een onderhuidse angst verraden. Sommigen schrikken er onbewust voor terug om de zoektocht aan te vatten, omdat zij benauwd zijn dat de weg waartoe God hen roept, wel eens een andere kan zijn dan diegene waarvan ze zelf dromen.

26

De oefening van de onderscheiding vraagt dat je, als de tijd rijp is, een beslissing neemt en deze uitvoert. Je maakt een keuze en je gaat op weg, waarbij je onderweg nog wel eens zal moeten toetsen of je wel degelijk de juiste beslissing hebt genomen, en steeds verder je weg zal dienen te onderscheiden. Geroepen zijn is een permanente dynamiek. Je moet voortdurend keuzes maken, die vaak tijdelijk zijn. Stel, je krijgt morgen een nieuwe baan aangeboden in het buitenland. Dan zal je moeten overwegen: neem je die aan of niet? Verhuis je of reis je over en weer? Huur je ginds een appartement of koop je iets? Vraag je je lief om zijn job op te geven en mee te gaan? Niemand anders kan die keuzes maken in jouw en jullie plaats. Stuk voor stuk hebben ze met roeping te maken.

Er zijn maar weinig keuzes die definitief zijn: dat zijn de grote levenskeuzes of de levensstaten (zie verder). Eens je die kruispunten bent overgestoken – je bent gehuwd of je koos in vrijheid voor een bepaalde vorm van celibatair leven – kom je er normaal niet meer op terug. Maar ook daarna zal je telkens weer op nieuwe kruispunten belanden, grote en kleine, die voortvloeien uit deze grote levenskeuze. Want er komen alsmaar – van buitenaf en van binnenuit – nieuwe ervaringen op je af, die je opnieuw zal moeten leren erkennen en interpreteren. Ze helpen je op je weg om je keuze te bevestigen of zetten je juist aan om deze bij te sturen of zelfs te herzien. Wanneer je bijvoorbeeld een relatie begint met een meisje of een jongen, neem je eerst de tijd om elkaar beter te leren kennen vooraleer je in het huwelijksbootje stapt. Je laat je keuze rijpen en toetst ze af, om ze dan eventueel in een volledig engagement om te zetten.

28

In het beslissen wordt duidelijk dat roeping en zending hand in hand gaan, als de twee zijden van een muntstuk. Wanneer je aan God vraagt wat je moet doen, ben je op zoek naar je roeping. Die mondt uit in je zending of het engagement dat je op je neemt. Zo verloopt eigenlijk ook de eucharistieviering, die telkens begint met het samen geroepen worden tot God als gemeenschap, en eindigt met het door Hem gezonden worden. 'Ga nu allen heen in vrede' is een uitnodiging om Gods mysterie dat je ontvangen hebt, nu waar te maken in je leven. Een roeping wordt dus altijd geconcretiseerd in de tijd door middel van de zending. Zo niet, blijft ze een droombeeld dat je najaagt, maar nooit vindt. Een keuze die niet omgezet wordt in daden, blijft in het ijle zweven. Denk aan het verhaal van de rijke jongeling⁶, die op zoek naar zijn weg aan Jezus vraagt wat hij moet doen. Jezus' suggestie om al zijn bezittingen te verkopen, zint de jongeling evenwel niet en dus doet hij niets en blijft hij bedroefd achter. De rijke jongeling mist zijn roeping en kan bijgevolg geen zending opnemen.

Tegelijk moet je je ervoor hoeden in activisme te vervallen. Als je je verliest in dadendrang, zonder onderweg te herbronnen en te

onderscheiden om je keuze te toetsen, loop je het gevaar van je weg af te dwalen en zelfs te ontsporen. Dan ben je eerder bezig met het sussen van een schuldgevoel of met het uitleven van je eigenliefde. 'Bezint eer ge begint', zegt een oude spreuk. Daarom zal een verliefd koppel in een eerste fase elkaar sterk in de ogen kijken, om pas later samen naar de wereld te kijken en zich daarin te engageren. Ook wie intreedt in een religieuze gemeenschap, zal de eerste tijd niet al te actief bezig zijn, maar vooral de ervaring toetsen en verdiepen dat God hem of haar op deze weg van het religieuze leven wil hebben. Dat is juist de bedoeling van het 'noviciaat' of de eerste periode. Zelfs Jezus bracht veertig dagen in de woestijn door voor Hij zijn zending aanvatte.

PROTEST EN VREDE

De zoektocht naar mijn roeping was een bijzondere tijd voor mij. Met de hulp van een religieuze leerde ik luisteren naar mijn verlangens diep in mij. Die weg van onderscheiding duurde zo'n twee jaar. Het moment waarop ik besepte dat ik zelf religieuze wilde worden, kwam toch nog onverwachts. Ik ervoer tegelijk vrede in mijn hart en protest in mijn hoofd. Uiteindelijk kon ik me volledig aan de vrede overgeven en verdween het protest. Deze vrede kwam van God. Dit weten heeft mij door woestijntijden heen gedragen, waarin ik nooit getwijfeld heb dat God Liefde is, ook al kon ik er met mijn gevoel niet bij. Uit dat diepere weten is een vreugde voortgekomen, die van God komt en die mij vervult.

Hoe begin je daar nu aan?

Onderscheiding veronderstelt een groeiende gevoeligheid voor de communicatie met God. Maar hoe spreek je met God terwijl je gsm doorlopend pingt en om aandacht vraagt, op je *social media* onophoudelijk nieuwe berichtjes voorbijflitsen en ondertussen de nieuwste hits uit je koptelefoon schallen? Te midden van die storm aan communicatie is het een moeilijke oefening om stil te worden, voor jong en oud. Toch is net die ontkoppeling nodig om naar je eigen binnenkant te luisteren en mogelijk te maken dat je de Ander kunt horen.

Bovendien hebben we vaak geen aandacht meer voor wat zich in het diepst van onze gedachten afspeelt. We jagen de week door van de ene activiteit naar de andere en hollen onszelf voorbij, terwijl onderscheiding net uitnodigt om voorbij de muziek van de ratrace te leren luisteren naar de ondertoon van de symfonie. Dat gebeurt in het bijzonder in het na-denken en het gebed. Kerkvaders vergelijken mediteren met herkauwen... Hoe kan je verwachten dat je moeiteloos hoort dat God je aanspreekt, als je nooit bij Hem komt en Hem niet leert kennen? Zoals je een meisje of jongen moet aanspreken en kennis moet maken, vooraleer je kennis krijgt en een koppel wordt, zo ook dien je eerst kennis te maken met God vooraleer je kennis krijgt met God. Het gebed is een eerste stap om je relatie met God te ontdekken en Godserving op te doen.

Dat veronderstelt dat je een zekere vertrouwdheid ontwikkelt met de verschillende vormen van het gebed, zoals de sacramenten, het leven van de zondagsviering, het liturgisch gebed en zijn jaarritme, het mediteren met de Bijbel, de stilte... Probeer eens een half uur stil te zitten, of begin alvast met een kwartiertje, om op het spoor te komen wat er zoal in je binnenste opborrelt. Eens je kennisgemaakt hebt met God, kan je kennis krijgen met Hem door bewust op zoek te gaan naar een antwoord op de vraag: wat wil God van mijn leven maken? Wat is mijn weg?

Omdat roeping gaat over het zoeken wie je bent en hoe je je leven wil gestalten, is dit boekje in het bijzonder een uitnodiging aan jullie, jongeren. Jullie staan op een groot kruispunt en zoeken welke weg best in te slaan. Jong zijn is dan ook op ontdekking gaan. Jongvolwassen word je door de grote lijnen van je levensweg uit te stippelen. Dan vind je stilaan 'wie je bent' en 'van wie je bent', onze tweevoudige openingsvraag. Door een bepaalde weg in te slaan als antwoord op je roeping – op wat jou aanspreekt – zet je de stap naar de volwassenheid. Je hebt een permanente keuze gemaakt. Ook dan nog zal je moeten blijven onderscheiden, want je weg leidt je voortdurend langs nieuwe kruispunten waar je voor nieuwe keuzes komt te staan.

VERZADIGEND GELUK

Vanaf mijn zestiende levensjaar, de weg van mijn bekering volgend, ging ik bewust op zoek naar het verzadigende geluk dat ik reeds ervaren had in de plaatselijke kerkgemeenschap.

Als Thaise jongeling, opgevoed met een totaal verschillende culturele en religieuze achtergrond, vroeg ik mezelf af hoe ik als christen zou kunnen leven. Vol bewondering keek ik naar mensen die Hem hun leven aanboden: priesters, zusters en broeders. Is het mogelijk om een zweem geluk op aarde te beleven, wanneer een kerkgemeenschap jou het juiste voedsel aanreikt om van te leven?

Ik overpeinsde, wikte en woog ... tot mijn diepe verlangen mijn keuze voor een kloostergemeenschap en het godgewijde leven bevestigde. Als achttienjarige trad ik binnen in de abdij van Tongerlo waar medebroeders al eeuwenlang hun prachtige liturgie vieren, hun mooie gregoriaanse gezangen laten weerklinken en de rijke traditie van hun geloofsleven doorgeven.

Benedict Meethep, broeder

De Kerk als context

Als innerlijk proces speelt roeping zich af in je hart, maar ze voltrekt zich nooit louter op basis van je inwendigheid. Roeping is steeds ook ingebed in een uitwendige context en moet rekening houden met de concrete mogelijkheden van het hier en nu. Je kan er wel van dromen arts te worden, maar als je de studie niet aankan, heeft het niet veel zin daarover te blijven fantaseren.

34

Je moet met andere woorden steeds rekening houden met de realiteit, de wegen die zich aandienen, je partner en eventuele kinderen als koppel, of je gemeenschap als religieus.

Voor wie bewust op zoek gaat naar wat hij of zij van zijn of haar leven kan maken in religieus perspectief, is de Kerk de uitwendige context waarbinnen die roeping zich afspeelt. De gelovigen vormen immers samen de Kerkgemeenschap. Daarom speelt onderscheiding zich steeds ook af in een kerkelijke context. Geloven is kennismaken met Jezus, die je leert kennen in de Bijbel, maar die jou ook tegemoetkomt doorheen de Kerkgemeenschap zoals ze vandaag is, met haar mooie en minder fraaie kanten. Daaruit vloeit een vorm van beschikbaarheid voor de Kerk voort. De noden van de Kerk worden dan een uitdaging die je ter harte gaat. Dat betekent evenwel niet dat je het eens moet zijn met alle kerkelijke standpunten.

Tot slot nog een tip. Durf uit te kijken naar een levendige kerk-gemeenschap die jou voedt en uitdaagt, ook al moet je je daarvoor wat verder verplaatsen. Je moet een kerkgemeenschap vinden waarin je een beetje kan thuiskomen. Niet langer alle bestaande parochies kunnen dat bieden. Dat is de reden waarom vandaag werk wordt gemaakt van 'nieuwe parochies' of pastorale eenheden die minder in aantal (zullen) zijn, maar in onze huidige samenleving beter de Kerk 'ter plaatse' kunnen brengen. Tegelijk mag je een kerkelijke thuis ook niet verwarren met een groepje gelijkgezinden. Andere mensen, andere leeftijden, andere levenssituaties en opvattingen kunnen je ook bevragen. Bovendien bouw je ook zelf mee aan die gemeenschap.

VOOR JOU

Een zin uit de Bijbel trekt me bijzonder aan: "Jezus zei tot de blinde: 'Wat wil je dat ik voor jou doe?'" (Marcus 10, 51). Dat is de rode draad doorheen mijn leven en doorheen het ervaren en beleven van mijn roeping. Het zien van onrechtvaardigheid, van mensen in nood, ... Door hen geraakt worden en me geroepen voelen om hen te ontmoeten. Met hen in dialoog gaan om samen te zoeken hoe we de situatie, het onrecht, de ellende ... kunnen verhelpen. Ik weet mij als diaken geroepen om in dienst te staan van en partij te kiezen voor de mens(en) die geen verweer meer hebben. Het is via hen dat Jezus ons roept om Gods rijk zichtbaar te maken.

Filip Carpentier, diaken

Welke weg?

Een bijzondere vorm van het onderscheiden van je roeping is het onderscheiden van je 'levensstaat'. Je kan het vergelijken met het wegnen. Er zijn hoofdwegen en zij- en binnenwegen, er zijn grote kruispunten en kleine, maar er komen steeds nieuwe kruisingen en steeds opnieuw zal je moeten kiezen. Doorheen deze brochure lees je het verhaal van getuigen op deze mogelijke levenswegen. Er zijn twee hoofdwegen waarbinnen verdere keuzes zich situeren: enerzijds het huwelijk en anderzijds het (al dan niet vrijwillig) ongehuwd blijven.

37

Gehuwd of ongehuwd

In het sacrament van het huwelijk schenk je je helemaal weg aan elkaar, en daar doorheen aan God: je gaat voor elkaar Gods liefde belichamen. Wanneer je ervoor kiest te huwen, zal je onderscheiden of dat meisje of die jongen de partner is met wie je verder wil. Maar ook omgekeerd: wanneer je verliefd wordt, zal je natuurlijk moeten uitmaken of je überhaupt wil huwen. Wanneer je de weg van het huwelijk verkiest, kan het gebeuren dat je toch ongehuwd blijft, omdat je geen geschikte partner vindt. Je maakt van je leven een gave, eventueel in afwachting dat je 'de ware' nog tegenkomt.

Kies je bewust en definitief voor een ongehuwd leven, dan liggen verschillende mogelijke wegen open. Kiezen voor een celibatair leven in de Kerk is kiezen om van je leven een gave te maken aan de Ander

op on-middel-lijke wijze, dat wil zeggen: zonder de bemiddeling van een relatie met een ander. Het celibaat dien je dus steeds te verstaan vanuit het huwelijk: het is een andere manier van zich wegschenken aan de Ander. Toch is het celibaat geen keuze vanuit een negatieve motivatie. Je kiest ervoor om 'niet te huwen', om je zo aan God en vele mensen te schenken. Je vult die keuze met andere woorden in op een positieve manier. Daarin verschilt deze keuze danig van een leven als vrijgezel die zich niet wil binden.

Een keuze voor een levensstaat is in principe een definitieve keuze. Zodra je die keuze gemaakt hebt, heeft het geen zin meer om je daaromtrent vragen te stellen. Dan kijk je niet meer achterom. Dan heeft het geen zin om je elke dag opnieuw af te vragen of je de juiste keuze gemaakt hebt dan wel of je je vergist hebt van staat, partner of kloostergemeenschap. Enkel als de realiteit je dwingt in te zien dat de relatie waarin je leeft (partner, religieuze gemeenschap...) je niet dichterbij God brengt, die wil dat je ten volle zou leven, moet je – na herhaalde pogingen om het telkens opnieuw te proberen – hieromtrent opnieuw onderscheiden.

38

De keuze voor het celibaat is meestal gekoppeld aan de keuze voor een gemeenschap waaraan je je bindt en waarin je je engageert. De minimale – of meest ruime – binding is die met de kerkgemeenschap, waarbij je de gelofte van het celibaat aflegt tegenover de Kerk. Je kiest ervoor ongehuwd te blijven om teken te zijn van de liefde van God voor vele mensen, zeker ook voor wie tussen de mazen van het net vallen, zoals mensen in armoede, mensen met een beperking... Doorgaans kies je ervoor om je te binden aan een specifieke gemeenschap die je hebt leren kennen, zoals een abdij, een kloostergemeenschap, een congregatie, enzovoort. Je wordt dan zuster, broeder of pater (een pater is als religieus ook priester, een broeder is dat niet). Daarbinnen zal je dan verder keuzes moeten maken tussen verschillende spiritualiteiten en leefregels, en tussen apostolische, contemplatieve en gemengde vormen van gemeenschapsleven. Zo kiezen bv. norbertijnen voor een

gemeenschapsleven in hun abdij met veel aandacht voor gezamenlijk gebed, maar kunnen ze ook werken als pastoor in een parochie. Jezuiten wonen niet in een klooster of abdij, maar in een gewoon (vaak wat groter) huis van de gemeenschap, en staan volledig ter beschikking van hun apostolaat, bijvoorbeeld onderwijs, terwijl clarissen dan weer teruggetrokken leven in hun klooster en hun leven wijden aan gebed en stille arbeid. Zoals bij de keuze voor de huwelijkse levensstaat, is ook deze keuze voor het permanente celibaat een definitieve keuze. Als broeder of zuster vraag je je niet elke dag af of je niet beter voor het huwelijk gekozen had. Eens je een keuze gemaakt hebt, laat je de andere opties los.

Wat met een priester- of diakenroeping?

Het priesterschap is op zichzelf geen levensstaat, ook al kleurt een priesterroeping je leven tot in zijn diepste vezels. Wie geroepen wordt tot het priesterschap, kiest voor de celibataire levensstaat en combineert die met het priesterambt. Een ambt is geen levensstaat, maar een functie die een man opneemt in de kerkgemeenschap, als celibatair – als priester – of ook als gehuwde man – als diaken.

Onze Kerk reserveert het priesterambt voor mannen die geroepen zijn tot het celibaat. Je kan priester worden als religieus, maar dat hoeft niet noodzakelijk. Mannelijke apostolische religieuzen kiezen vaak voor het priesterschap omdat zij zich actief engageren in parochies, onderwijs, gezondheidszorg enzovoort. Als priester kan je ook de sacramenten toedienen. Een diocesaan priester is een man die kiest voor de permanente levensstaat van het celibaat en zich laat wijden om de bisschop van een bisdom bij te staan. Zijn eerste gemeenschap is dus het bisdom. De meeste diocesane priesters worden dan gezonden naar een parochie. Het beeld dat het best de eigenheid van de priester uitdrukt, is het Bijbelse beeld van de herder die de lokale gemeenschap, zijn 'kudde', dient en leidt. In het concrete leven van de parochie leeft de priester verbonden met de mensen die er wonen, in het bijzonder

(maar niet uitsluitend) met de gelovigen onder hen. Hij mag hen op zondag verzamelen voor de eucharistieviering, waarin de gemeenschap met God en met elkaar groeit. Velen kennen hem, hem wordt veel toevertrouwd. Hij stapt mee door het leven van mensen en mag dit op belangrijke momenten van vreugde en verdriet 'voltooien' in God doorheen de sacramenten van het doopsel, het huwelijk, de verzoening en de ziekenzalving. Hij heeft een bijzondere aandacht voor die mensen met wie Jezus zich vooral identificeert: armen, zieken, vluchtelingen, gevangenen...

Een diaken is een al dan niet gehuwde man die zich op bijzondere wijze geroepen weet tot christelijke dienstbaarheid en naastenliefde. In zijn wijding verpersoonlijkt hij dat de Kerk in navolging van de dienaar Jezus, de mens wil dienen. Koos je ervoor te huwen, dan kan je na verloop van minstens vijf jaar, wanneer er een zekere rust en standvastigheid in je huwelijk is gekomen, en mits instemming van je echtgenote, ervoor kiezen om je vanuit je huwelijk zo ten dienste te stellen van de kerkgemeenschap. Dan word je tot diaken gewijd.

Studiekeuzes en beroep zijn evenmin als het gewijde ambt levensstaten, maar sluiten daar soms nauw bij aan. Een goede studiekeuze maken is belangrijk, want het bepaalt mee je levensweg. Zo is een theologische studie sterk verbonden met een gelovig engagement in de Kerk, zoals parochie-assistent of godsdienstleerkracht. Inhoudelijk dragen bepaalde beroepen meer de idee van roeping in zich, zoals arts, verpleegkundige, leerkracht, politicus of politica; als je je ziel in je beroep legt, kan elk beroep uitgroeien tot een roeping.

De eigenheid van religieuze geloften

Religieuzen – zusters, broeders en paters – leggen de geloften van 'armoede, gehoorzaamheid en kuisheid' af. Dat roept vandaag vaak vraagtekens op. Wat betekenen deze termen in onze tijd? Is dat niet veel te hoog gegrepen voor een mens vandaag?

JA ZEGGEN

Een leven zonder God en Jezus kan ik me niet voorstellen. Sinds mijn wijding ben ik 'bruid van Christus': zo staat het in de literatuur over godgewijde maagden. En zo ervaar ik het: zijn Liefde vervult mij volledig. En toch. Soms wil ik alleen verder. Zonder Hem. Vertrouwend op eigen kunnen en mijn eigen weg banend. Maar dan kom ik in drijfzand terecht. Keer op keer. En voel ik ten diepste dat ik geroepen ben.

Geroepen, ja, maar eerst gezien. Lang voor ik besepte dat Hij er was. Hij bleef naar mij kijken, geduldig. Tot Hij zijn hand naar mij uitstak en wenkte: "Vandaag wil Ik bij jou te gast zijn." En een antwoord van mij verwachtte.

Als godgewijde vrouw de uitgestoken hand van de Heer aanvaarden en Hem binnenlaten, is volmondig 'ja' zeggen. Het is trouw zijn aan gebed, de eucharistie en het sacrament van de verzoening. Het is kiezen voor een gewoon bestaan, in de wereld, maar niet van de wereld. Het is zelf in je levensonderhoud voorzien en niet in een gemeenschap leven. Het is een exclusieve relatie met de Heer opbouwen en in vrijheid kiezen voor het celibaat.

Dat is geen evidente stap vandaag, maar wel een keuze die mij de kans biedt de passie voor de Heer groeikansen te geven en zijn Liefde aan velen door te geven. Want heilig is Hij die ons roept en wenkt...

Nathalie Verstraete, godgewijde maagd

Toch is dat minder wereldvreemd dan je op het eerste gezicht zou denken. Eigenlijk is elke christen geroepen tot deze drie raadgevingen die klinken vanuit het Evangelie en die ingaan tegen diepmenselijke neigingen als hebzucht, machtzucht en zelfzucht. Elke christen is geroepen tot het omgaan met bezit op een verantwoordelijke manier, tot gehoorzaamheid en het verzaken aan eigenmachtigheid, en tot het wegschenken van zichzelf tot in zijn lichaam. In het religieuze leven nemen deze raadgevingen de vorm aan van geloften: in het afstand doen van eigendom, gehoorzamen aan de overste, en het zich tot in het lichaam wegschenken aan God en mensen. Religieuzen dragen hun bezit, hun vrijheid en hun persoon over aan de gemeenschap waaraan ze zich verbinden. In feite doen man en vrouw dit ook als ze huwen. Ze schenken zich volledig aan elkaar en worden zo beeld van God en zijn verbond met de mens. Gehuwden hebben evenmin bezit of een rekening die enkel aan een van beiden toebehoort. Hun vrije wil maken ze wederzijds ondergeschikt aan hun partner. En hun lichaam en leven behoort hun partner toe en is in die zin niet beschikbaar voor iemand anders. In deze drie gestalten van 'toebehoren aan de ander' onderscheidt de huwelijksliefde zich van de vriendschap, waarmee ze nochtans veel gemeen heeft.

42

De eigen roeping van de religieus bestaat in het profetisch vooropgaan in deze drievoudige raad van het Evangelie. Reeds tijdens zijn leven legt hij of zij het accent op het leven in de hemel, terwijl de gehuwde de opdracht meekrijgt om in deze wereld beeld te zijn van God en die wereld op alle mogelijke manieren tot beeld van God te maken, in de wetenschap, in de politiek, enzovoort. Brengen gehuwden deze wereld een stap dichterbij het Rijk Gods, dan tonen religieuzen het einddoel reeds in het hier en nu.

Alles of niets?

Vandaag zijn er heel weinig intredes in het klooster of priesterroepingen, net zoals er weinig koppels burgerlijk huwen en nog minder kerkelijk huwen. Het gaat daarbij om een en dezelfde crisis: jongeren aarzelen vandaag om zich te geven aan de ander omdat ze geen God meer kennen aan wie ze zich via die ander geven. Dan verbleekt de parel en verdwijnt de aantrekkingskracht van zo'n keuze. Als je huwt, geef je niet een stukje van jezelf aan de ander, of heel wat, maar geef je je helemaal. Als je samen in het bootje stapt, blijft er niets achter op de oever. Je bent helemaal overgestoken naar de ander. Evenzo word je bijvoorbeeld niet enkel franciscaan voor de gemeenschap, maar omdat je God een kans wil geven in je leven. En dan is het geloof in God, aan wie we ons uiteindelijk geven, een grote steun, zeker als het kruis van Jezus op je weg en in de weg komt. Een priester wordt ziek, een koppel blijft kinderloos, een religieuze gemeenschap raakt verscheurd door een conflict... Dan blijkt je roeping jouw weg naar God, ook als die anders loopt dan gepland of verhoopt.

45

Wat heb je te verliezen als je kiest voor een leven als religieus of priester? Mogelijk kijk je als jongere raar op van zo'n vraag. 'Alles', zal je in een eerste opwelling antwoorden. Jongeren vrezen dat ze alles verliezen en niets in de plaats krijgen, dat ze met de grote leegte zullen achterblijven. Als je echter de schat in de akker wil bemachtigen, moet je bereid zijn alles te verkopen. Christen zijn is je leven durven te verliezen, dan zul je het vinden: dat herhaalt het Evangelie telkens weer! Je hebt je nog nooit afgevraagd of het monastieke leven voor jou weggelegd is. Waarom zou je ook? Je hebt misschien nog nooit

een voet in een abdij of een klooster gezet. Pas als je kennismaakt met God, kan er iets ontkiemen. Vaak denken jongeren dat religieuzen of priesters vreemde wezens zijn, omdat ze hen amper ontmoeten in het straatbeeld. Het zijn doodgewone mensen zoals jij en ik, die graag eens lachen, die ook zorgen hebben en die het soms evenmin weten. Dus, ze zijn noch superhelden noch weirdo's. Denk niet dat het te hoog gemikt is voor jou, maar zet de eerste stap, ga praten met iemand, vraag om een tijdje te mogen meeleven...

Of stap naar dat meisje dat je zo leuk vindt en maak kennis met haar, als je graag een relatie met haar wil aanknopen. Volg je verlangens, stap voor stap, en dan zie je wel waar je uitkomt. Elke dag is een nieuwe, en elke dag zal het opnieuw zoeken én vinden zijn. Je roeping volgen betekent dus niet dat je een heroïsche weg kiest en een soort superman of supervrouw moet worden. Neen, het is volop durven gaan voor de weg van je diepste verlangens. In die zin is roeping niet meer of minder dan 'doen wat je wil', maar dan zoals Augustinus dit nader toelichtte: bemin, en wat je dan écht wil, doe dat.

46

Je wil zekerheid vooraleer je een beslissing neemt. Heel begrijpelijk. Alleen, zoals we reeds uitlegden, is een roeping nooit een netjes op voorhand uitgetekende weg. Je krijgt nooit alle opties zwart op wit op papier. Je zal maar ontdekken wat je roeping is door te proberen. Vanop een afstand alles overschouwen, kan je een idee geven van wat het mogelijks zal zijn, maar je vindt je roeping maar door erop in te gaan. Een relatie *start* pas als liefde *beantwoord* wordt. En dat kan niemand in jouw plaats doen. Jij zal zelf een keuze moeten maken op basis van voldoende signalen. Niemand kan in jouw plaats een lief zoeken, niemand kan in jouw plaats beslissen of je met A of B moet huwen, niemand kan in jouw plaats beslissen om priester te worden of in te treden.

Voor heel wat jongeren is het leven vandaag een achtbaan. Langs alle kanten komen er ontzettend veel verleidelijke prikkels op hen

af. Ze geven volle gas en leven voluit in het heden zodat ze geen oog (meer) hebben voor de toekomst. Toch moet je groeien en keuzes maken, anders blijf je steken in een relativisme dat dreigt te verlammen. Het is verleidelijk om een ander te vragen om in jouw plaats te kiezen, maar dat zal jou niet vooruithelpen. Eén keer zal je zeker met je hoofd tegen de muur lopen, en dat is als je geen keuze maakt. Durf daarom te vertrouwen op je verlangen. De grote sterkte van je roeping is immers dat het jouw diepste verlangen is.

It's up to you!

Je voelt je door dit boekje aangesproken en verlangt verder het avontuur van het christen zijn aan te gaan. Je zou bovendien deze weg niet alleen willen afleggen maar verlangt andere jonge mensen en begeleid(st)ers te ontmoeten die met je een eind verder op weg gaan. Jongeren- en Roepingenpastoraal is er daarom voor jou. Op de websites www.ijd.be en www.roepinginveelvoud.be kan je ideeën sprokkelen die je inspiratie op jouw verdere weg kunnen geven.

Eindnoten

- 1 Vgl. Exodus 3,14
- 2 Vgl. het scheppingsgedicht in Genesis 1
- 3 Johannes 1,1–3.14
- 4 Deuteronomium 6,4
- 5 Johannes 14,9
- 6 Matteus 19,16–30

Deze brochure is samengesteld door Ilse Van Halst, Stijn Van den Bossche en Kenny Brack in samenwerking met de Interdiocesane Commissie Roepingen.

Roeping: het avontuur van elke christen. Brief aan jonge mensen

© Jongeren- en Roepingenpastoraal,

Nederpolder 24, 9000 Gent – Lemmensberg 1, 3000 Leuven

VORMGEVING EN REALISATIE:

Halewijn N.V., Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen

www.halewijn.info

AFBEELDINGEN:

© Jongeren- en Roepingenpastoraal blz. 10, 12, 18, 23, 29, 33, 35 en 41; © Selina De Maeyer blz. 6; © iStock blz. 8 (Serdjophoto), 14 (muha04), 27 (deimagine), 30 (princigalli), 36 (drmadra), 43 (Avalon_Studio), 44 (SolStock) en cover (B&M Noskowski).

www.roepinginveelvoud.be

www.ijd.be

D/2018/5930/014